

Voordelen en risico's van biodiversiteit rondom de kas

Symposium biodiversiteit 7 juni 2022

Gerben Messelink, Wageningen University & Research

NOS NIEUWS • BINNENLAND • BUITENLAND • 18-10-2017, 20:00 • AANGEPAST 18-10-2017, 20:30

Driekwart insecten verdwenen, landbouw mogelijk boosdoener

 Martijn Bink
verslaggever

RESEARCH ARTICLE

More than 75 percent decline over 27 years in total flying insect biomass in protected areas

Caspar A. Hallmann^{1*}, Martin Sorg², Eelke Jongejans¹, Henk Siepel¹, Nick Hoffland¹, Heinz Schwan², Werner Stenmans², Andreas Müller², Hubert Sumser², Thomas Hören², Dave Goulson³, Hans de Kroon¹

1 Radboud University, Institute for Water and Wetland Research, Animal Ecology and Physiology & Experimental Plant Ecology, PO Box 9100, 6500 GL Nijmegen, The Netherlands, **2** Entomological Society Krefeld e.V., Entomological Collections Krefeld, Marktstrasse 159, 47798 Krefeld, Germany, **3** University of Sussex, School of Life Sciences, Falmer, Brighton BN1 9QG, United Kingdom

* c.hallmann@science.ru.nl

FAO Report Rings Warning Bell on Loss of Biodiversity

The report says once lost, there would be no way left for recovering the precious global biodiversity that will pose a serious threat to food and agriculture.

[Sandipan Talukdar](#) 08 Mar 2019

Herstel van biodiversiteit leeft breed

THEMA'S UPDATES PROJECTEN OVER ONS MEEDOEN

DELTAPLAN BIODIVERSITEITSHERSTEL

Natuurorganisaties, boeren, burgers, wetenschappers, banken, overheden en bedrijven zetten zich samen in voor biodiversiteitsherstel in Nederland

Wat zijn de voordelen en mogelijke risico's?

Voordelen: functionele biodiversiteit

- Algemene bijdrage aan behoud en herstel biodiversiteit
- Draagvlak en imago glastuinbouw
- Bijdrage aan plaagbeheersing buiten kassen
- Bijdrage aan plaagbeheersing binnen kassen

Worldwide Fund for Nature, 2018

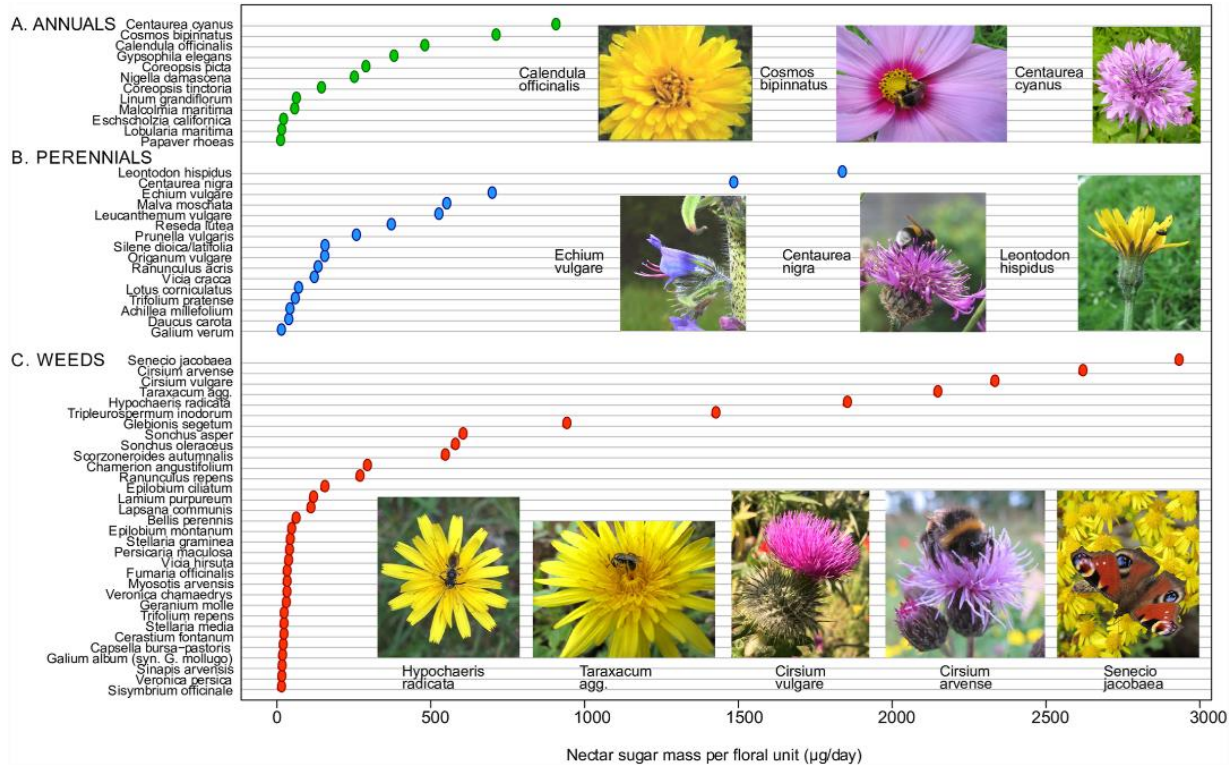
Onderliggende mechanismen FAB

- SNAP voor natuurlijke vijanden:
  - **S**chuilplekken
  - **N**ectar
  - **A**lteratieve prooien
  - **P**ollen

Grote variatie in nectarproductie

Niet alle nectar is toegankelijk

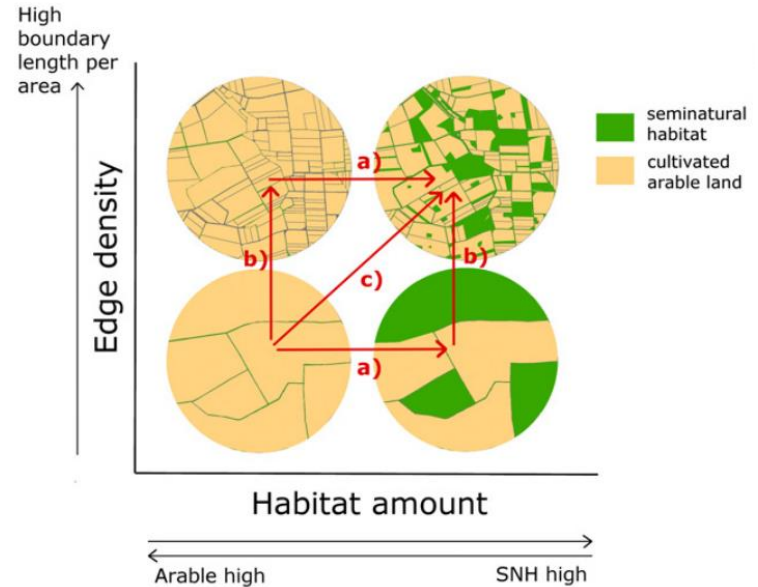

Jaarrond alternatieve prooien en bloei

soort	naam	bloeiperiode	bloei	functie FAB
Hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	januari-maart	lichtgeel	vroege bloei en specifieke hazelnootbladluizen als voedsel voor bladluispredatoren
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	maart-april	wit	vroege bloei en veel specifieke bladluizen als voedsel voor bladluispredatoren, mogelijk ook waard <i>Myzus persicae</i>
Grauwe wilg	<i>Salix cinerea</i>	april-mei	Geelgroen	vroege bloei en specifieke wilgenbladluizen als voedsel voor bladluispredatoren
Veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	mei-juni	Geelgroen	Tijdens en na bloei veel specifieke bladluizen. Ondersteunt veel natuurlijke vijanden, vooral lieveheersbeestjes en gaasvliegen.
Wilde kardinaalsmuts	<i>Euonymus europaeus</i>	mei-juni	roze	Waardplant voor de waardplantspecifieke bladluis <i>Aphis evonymi</i> , veel voedsel bladluispredatoren
Rode Kornoelje	<i>Cornus sanguinea</i>	juni-juli	wit	Bloei goed voor zweefvliegen, specifieke bladluizen, kattenstaartluis in combi met wilgenroosje in kruidlaag
Gewone Liguster	<i>Ligustrum vulgare</i>	juni-juli	wit	broedplaats vogels, overwintering natuurlijke vijanden en specifieke ligusterluis
klimop	<i>Hedera helix</i>	september-oktober	groen	late bloei voor zweefvliegen, groenblijvend, overwinteringsplaats natuurlijke vijanden
Sneeuwbal	<i>Viburnum tinus</i>	november-mei	wit	late/vroege bloei en mogelijk waardplant voor de zwarte sneeuwballuis <i>Aphis viburni</i>

Meer biodiversiteit meer plaagbestrijding?

- Meer diversiteit natuurlijke vijanden over het algemeen beter door complementariteit (Letourneau et al., 2009)
- 49 Europese studies laten zien dat plaagbestrijding en bestuiving verbetert met meer biodiversiteit en een betere dooradering van landschap (Martin et al. 2019)

Hoe zit het met kasplagen?

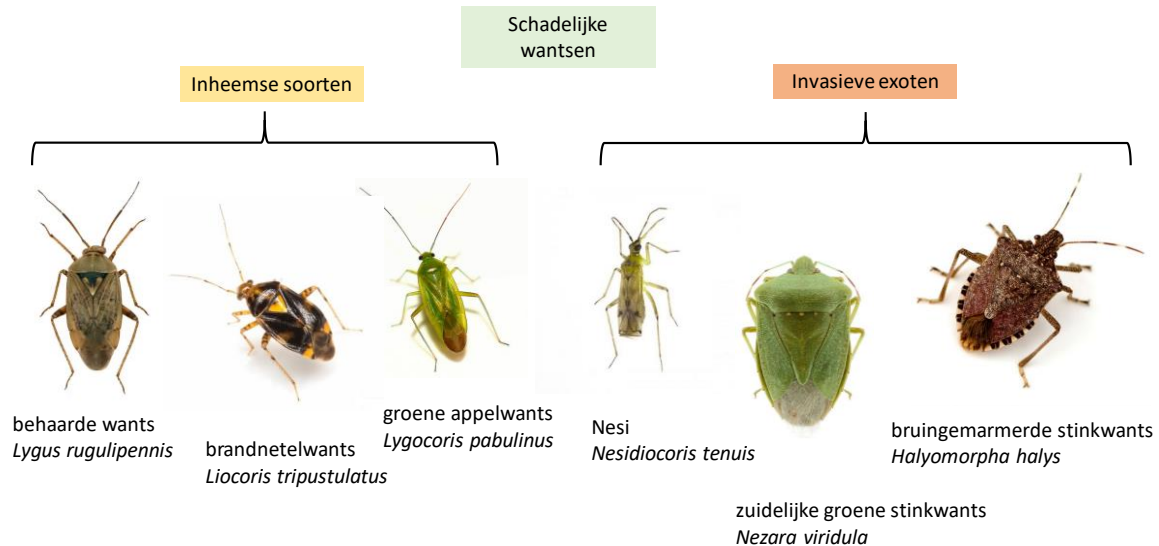
- Inheemse plagen, passief transport lange afstand: bladluis, spint, tabakstrips, bloementrips
- Inheemse plagen met actieve invlieg vanuit de nabije omgeving: wantsen, motten
- Uitheemse plagen die buiten overwinteren: bijv. *Thrips setosus*
- Uitheemse plagen die van kas naar kas migreren en in de zomer op buitenvegetatie voortplanten
- Uitheemse plagen die die van kas naar kas migreren, maar zich niet voortplanten op buitenvegetatie

Bestrijding kasplagen buiten kassen

- Mogelijk algemene onderdrukking inheemse plagen bij gebiedsaanpak
- Mogelijk effect biodiversiteit in de directe kasomgeving op plagen in kasomgeving, zoals schadelijke wantsen

Bijdrage aan plaagbestrijding in kassen

- Mediterrane gebied: *Necremnus tutae* voor bestrijding *Tuta absoluta*
- In NL: sluipwespen mineervlieg, rupsen, bladluis, gaasvliegen, zweefvliegen, lieveheersbeestjes etc.
- Vooral interessant als aanvulling op commerciële soorten

Cotesia vanessae

Foto Jan van der Blom, Spanje 13

Risico's biodiversiteit rondom kassen: invlieg plagen

- Meer invlieg inheemse plagen
  - Bijv. bij waardplanten plagen zonder natuurlijke vijanden
  - Door migraties van plagen na maaien of afsterven kruidlagen (bekend bij trips en wantsen)
- Faciliteren verspreiding exotische plagen van kas naar kas
  - Tussengeneratie buiten in de zomer (Nesi?, Tuta?, exotische trips)

Meer plagen hoeft niet slecht te zijn

- Recente studie: meer plagen met bloemen rondom kassen, maar ook een betere bestrijding in de kas

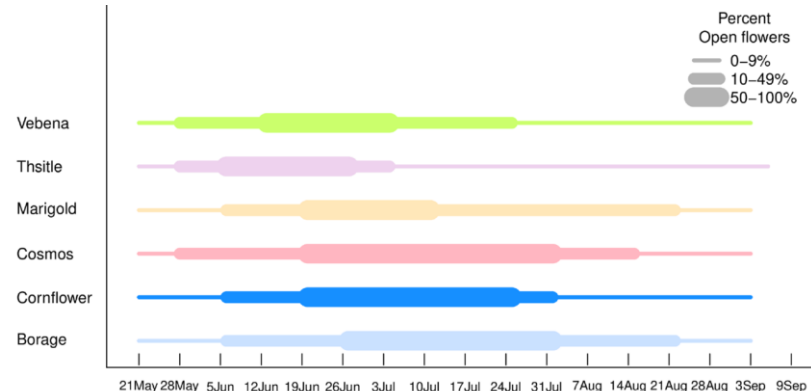
Journal of Pest Science
<https://doi.org/10.1007/s10340-020-01285-9>

ORIGINAL PAPER

Flower strips adjacent to greenhouses help reduce pest populations and insecticide applications inside organic commercial greenhouses

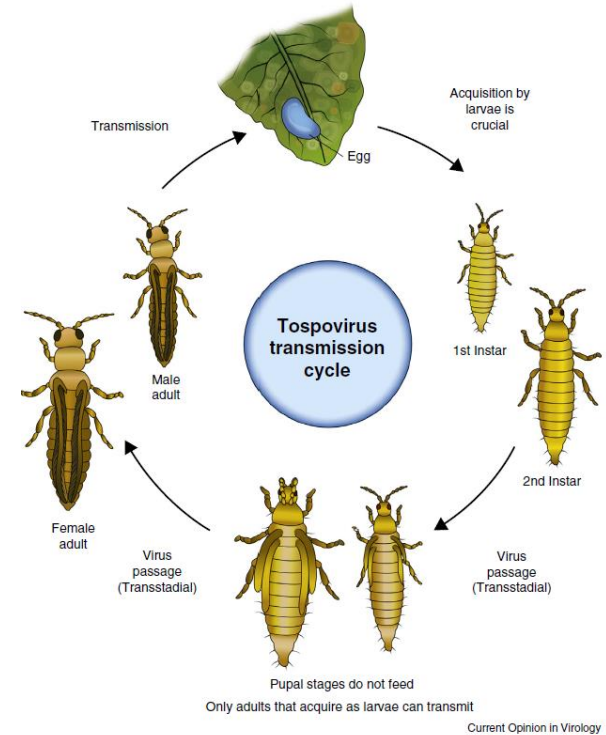
Shu Li¹ · Coline C. Jaworski² · Séverin Hatt³ · Fan Zhang¹ · Nicolas Desneux⁴ · Su Wang¹

Received: 30 April 2020 / Revised: 14 September 2020 / Accepted: 21 September 2020
© Springer-Verlag GmbH Germany, part of Springer Nature 2020

Risico's biodiversiteit rondom kassen: virussen

- TSWV door trips
  - *Thrips tabaci*, *Frankliniella intonsa*
  - 1100 waardplanten TSWV op veel onkruiden
- Cucurbit Aphid-Borne Yellow virus (CABYV) door bladluis komkomer
- TYLCV door tabakswittevlieg tomaat

Current Opinion in Virology

Conclusies

- Biodiversiteit rondom de kas interessant als aanvulling op plagen die nu moeilijk zijn te bestrijden (bladluis, rupsen, wantsen)
- Gebiedsaanpak lijkt belangrijk (groene dooradering)
- Risico's moeilijk uit te sluiten (selectief gaas?)
- Nog veel ontbrekende kennis
- Verder onderzoek: PPS "Functionele Biodiversiteit in en om de kas" (TKI-LWV 19162)

Meer info zie paper

doi: [10.3390/insects12100933](https://doi.org/10.3390/insects12100933)

Review

Biodiversity in and around Greenhouses: Benefits and Potential Risks for Pest Management

Gerben J. Messelink ^{1,2,*} , Jérôme Lambion ³, Arne Janssen ^{4,5} and Paul C. J. van Rijn ⁴

Bedankt voor uw aandacht

